

IZVJEŠĆE O 47. IZBORNOJ SKUPŠTINI HRVATSKOGA KNJIŽNIČARSKOG DRUŠTVA

47. izborna Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva održala se u prostoru Dvije Palače u Zadru od 5. – 8. listopada 2022. kao hibridna konferencija. Konferencija je dostupna na adresi: <http://virtualno.hkdrustvo.hr/47skupstina/>

Organizator 47. izborne Skupštine jest Hrvatsko knjižničarsko društvo, a suorganizatori su Društvo knjižničara Zadar, Gradska knjižnica Zadar, Znanstvena knjižnica Zadar i Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru.

Programski odbor djelovao je u sastavu: Dijana Machala, Blaženka Peradenić-Kotur, Andreja Tominac, Jasenka Pleško, Dragutin Nemec, Drahomira Cupar, Ivan Kraljević, Amelia Kovačević, Marija Bartolić, Vera Vitori, Ivana Župić Baždarić, Branka Marijanović.

Organizacijski odbor djelovao je u sastavu: Milko Belevski, Matea Bakmaz, Dijana Machala.

U okviru izborne Skupštine HKD-a održana je znanstveno-stručna konferencija pod nazivom „Knjižnice grade nove svjetove“ s četiri osnovne pod teme:

1. Digitalna transformacija i zelena tranzicija

- Kulturna baština u digitalnom okruženju: eKultura
- Knjižnice kao dio znanstvene i istraživačke infrastrukture
- Knjižnice u provedbi ciljeva održivog razvoja: zelene knjižnice

Međunarodni panel: IFLA Advocacy Projects for Strong Library Associations

Forum: Aktivnosti regionalnih društava

2. Knjižničarska profesija u novim okolnostima

- Strateški i podzakonski profesionalni okviri: pravilnici, standardi, status reguliranosti profesije
- Knjižničarske kompetencije: kompetencijski okviri
- Znanstvena komunikacija: znanstveno-istraživačka metodologija, znanstvena pismenost
- Komunikacijski kanali: stručna i znanstvena glasila u tradicionalnom i digitalnom okruženju, programi zagovaranja, kampanje

3. Uloga knjižnica, položaj knjige i razvoj čitateljske kulture

- Izgradnja knjižničnih zbirki u novim okolnostima: nabava, otkup, obvezni primjerak
- Autorsko pravo u digitalnom okruženju: javno priopćavanje djela nedostupnih na tržištu te uloga knjižničarske zajednice

- Uloga knjižnica u otvorenoj znanosti
 - Razvoj čitateljske publike
4. Briga za dobrobit članstva i knjižnične zajednice
- Knjižnični programi podrške: za dobrobit (*well-being*) i promicanje kvalitete života (*wellness*)
 - Knjižnice i solidarnost: suradnja, podrška, potrebite skupine
 - Knjižnične usluge za posebne skupine korisnika

Središnja tema 47. Skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva „Knjižnice grade nove svjetove“ najavljuje ključne trendove u struci i njihovu implementiranost u hrvatsko knjižničarstvo. Na tom tragu cilj je u okviru predstavljenih podtema otvoriti širu stručnu raspravu o aktualnim aktivnostima u pravcu digitalne transformacije hrvatskih knjižnica i knjižničnih zbirki te razvoju knjižničnih usluga za novo doba i za različite skupine korisnika. Pitanje dostupnosti i raznolikosti digitalnih zbirki postalo je imperativ u kriznim vremenima kada knjižnice ne mogu na siguran način osigurati pristup građi u fizičkom prostoru knjižnice svim potencijalnim korisnicima. Aktivnosti hrvatskih knjižnica u području zelene tranzicije doprinose osvješćivanju zajednice za odgovornost prema okolišu i održivost društva.

Knjižničarska profesija pred brojnim je izazovima koje donosi digitalna tranzicija, što posebice zahtijeva redefiniranje knjižničarskih kompetencija u novom informacijskom dobu. Razmjena iskustava i dobre prakse u hrvatskim knjižnicama, ali i znanstveni doprinosi hrvatskom knjižničarstvu imaju dugu tradiciju u domaćim stručnim i znanstvenim publikacijama u području knjižničarstva i informacijskih znanosti. Hrvatsko knjižničarsko društvo u tom svojstvu teži dugotrajno očuvati razinu kvalitete svoje stručne i znanstvene publicistike, ali učiniti pomake ka većoj dostupnosti stručnih i znanstvenih informacija knjižničarskim djelatnicima i u digitalnom okruženju. Vještine akademskog pisanja ključne su za održavanje kvalitete publikacija u izdanju Hrvatskoga knjižničarskog društva, ali i njihovom promoviranju i većoj vidljivosti u međunarodnoj stručnoj zajednici.

Trendovi najavljuju redefiniranje rada knjižnica i pristupa tradicionalnim i digitalnim knjižničnim zbirkama. Izgradnja knjižničnih zbirki u novim okolnostima temelji se na novim konceptima nabavne politike, otkupa i dostupnosti obveznog primjerka. Digitalizacija knjižničnih zbirki regulirana je novim autorsko-pravnim zakonodavnim okvirom kako bi se fondovi knjižnica učinili što dostupnijima u digitalnom okruženju. U tom svojstvu pred knjižnicama su brojne prilike, ali i odgovornosti kako pristupiti digitalizaciji fondova i osiguravanju slobodnog pristupa digitaliziranoj građi. Informacije, podaci i publikacije sve više se povezuju kroz sustav otvorene znanosti i doprinose vidljivosti i dostupnosti u digitalnom okruženju. Mijenjaju se čitateljske navike korisnika i čitateljska kultura, a hrvatske knjiž-

nice neprestano razvijaju različite pristupe i edukativne kampanje za promicanje dobrobiti čitanja i razvoj pismenosti.

Knjižnice u novom dobu prilagođavaju se i posebnim potrebama u zajednici. Suvremene društvene prilike, migracije stanovništva, zdravstvene krize i sl. pomiču granice knjižnične djelatnosti. Knjižnice se sve više prilagođavaju individualnim potrebama korisnika, ali i zajednice s ciljem socijalne inkluzije, solidarnosti s potrebitima u zajednici i pružanja različitih oblika stručne podrške za poboljšanje kvalitete života i opuštanja.

Ishodi konferencije

Konferencija je okupila više od 300 sudionika iz cijele Hrvatske, a na konferenciji su sudjelovali i knjižničari iz susjednih zemalja te Loida Garcia-Febo, gošća iz Amerike. U programu otvorenja sudjelovali su predstavnici lokalne vlasti (gradskog ureda za kulturu i županije) te Ministarstva kulture i medija.

U stručnom dijelu ostvareno je više od 100 izlaganja, dva međunarodna panela, jedna forumska rasprava i jedan okrugli stol. Najveći dio izlagača i sudionika sudjelovao je fizički u Zadru, dok je konferenciju pratilo oko 70 sudionika na daljinu. Međunarodni panelisti također su izlagali na daljinu putem Zoom *webinara*.

Radni dio izborne Skupštine prošao je regularno te je izabrano novo članstvo svih stručnih radnih tijela Hrvatskoga knjižničarskog društva u mandatu 2022. – 2024. Izabrana je nova predsjednica Društva, Jasenka Pleško te je konstituiran novi sastav Glavnog odbora, Etičkog povjerenstva, Nadzornog odbora te Stručnog odbora.

Skupština je usvojila sljedeće zaključke:

1. Podupiranje i poticanje knjižničarske zajednice prema međunarodnim programima mobilnosti.
2. Uključivanje tema otvorene i građanske znanosti, digitalizacije i sl. kroz stručne skupove Hrvatskoga knjižničarskog društva.
3. Hrvatsko knjižničarsko društvo trebalo bi biti snažnije orijentirano prema potpori knjižnične djelatnosti u posebnim okolnostima te dati poticaj za stvaranje okvira ili strategije za izgradnju i unaprjeđenje upravljačkih kompetencija knjižničara, odnosno kriznog menadžmenta i strategije upravljanja rizicima.
4. Kroz aktivnosti edukacije osnažiti knjižničarsku zajednicu za razvoj vještina akademske pismenosti.
5. Predlaže se trajna zastupljenost regionalnih knjižničarskih društava u programskom dijelu skupština HKD-a.

6. Naglašena potreba veće suradnje regionalnih knjižničarskih društava kao sastavnica HKD-a – poticanje dvosmjerne komunikacije. Predlaže se Glavnom odboru HKD-a da prilikom planiranja sjednica redovito planira točke dnevnoga reda koje će biti usmjerene ka regionalnim društvima i suradnji za opću dobrobit svih dionika.
7. Predlaže se veća uključenost studenata knjižničarstva u aktivnosti regionalnih knjižničarskih društava/HKD-a radi boljeg razumijevanja i prepoznavanja dobrobiti profesionalnih knjižničarskih udruga.
8. Izražena je važnost aktivne uloge Hrvatskog knjižničarskog društva u razvoju i unaprjeđenju hrvatskog knjižničarskog kompetencijskog okvira.

Medijska izvješća:

47. izborna Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva izuzetno je bila dobro popraćena u hrvatskim medijima. Jedan od sponzora Skupštine bila je i Diadora TV, lokalna televizijska kuća koja je redovito svaki dan održavanja Skupštine popratila izvješćima događanja, a organizirano je i gostovanje organizatora Skupštine u televizijskom studiju. Informacije o događanjima na Skupštini prenijeli su svi suorganizatori i sudionici na svojim kanalima društvenih mreža. Mrežni portal eZadar objavio je i intervju s dosadašnjom predsjednicom HKD-a, Dijanom Machala: <https://ezadar.net.hr/ostalo/intervjui/4285522/dijana-machala-pokazali-smo-koliko-smo-otporni-u-izazovima-pandemije/>

Završno izvješće priredila:
dr. sc. Dijana Machala